

Stichting Voedselbanken Nederland

Jaarverslag en jaarrekening 2012

Inhoudsopgave

	Pagina
1. Accountantsrapport	3
1.1 Opdracht	3
1.2 Samenstellingsverklaring	3
1.3 Algemeen	4
1.4 Resultaten	6
1.5 Financiële positie	6
2. Jaarverslag	8
2.1 Inleiding	9
2.2 Tussen verspilling en armoede	9
2.3 Het beleid in 2012	12
2.4 De voedselbanken intern	14
2.5 De toekomst	16
2.6 Dankbetuiging	16
3. Jaarrekening	17
3.1 Balans per 31 december 2012	18
3.2 Staat van baten en lasten over 2012	19
3.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling	20
3.4 Toelichting op de balans	21
3.5 Toelichting op de staat van baten en lasten	23
4. Overige gegevens	25
4.1 Voorstel bestemming batig saldo	25
4.2 Gebeurtenissen na balansdatum	25

Aan het bestuur van
Stichting Voedselbanken Nederland
Evertsenlaan 9
6881 GA Velp

Ellecom, 19 juni 2013
41600/JW/RJ/2013155

1 Accountantsrapport

1.1 Opdracht

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2012 van Stichting Voedselbanken Nederland te Utrecht samengesteld. Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor de jaarrekening.

1.2 Samenstellingsverklaring

Opdracht

Conform uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2012 van Stichting Voedselbanken Nederland te Utrecht bestaande uit de balans per 31 december 2012 en de staat van baten en lasten over 2012 met de toelichting samengesteld.

Verantwoordelijkheid van de leiding

Kenmerkend voor een samenstellingsopdracht is, dat wij ons baseren op de door het bestuur van de vennootschap verstrekte gegevens. De verantwoordelijkheid voor de juistheid en de volledigheid van die gegevens en voor de daarop gebaseerde jaarrekening berust bij het bestuur van de vennootschap.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Het is onze verantwoordelijkheid als accountant om de door u verstrekte opdracht uit te voeren in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de voor accountants geldende gedrags- en beroepsregels. In overeenstemming met de voor het accountantsberoep geldende standaard voor samenstellingsopdrachten, bestonden onze werkzaamheden in hoofdzaak uit het verzamelen, het verwerken, het rubriceren en het samenvatten van financiële gegevens. Daarnaast hebben wij de aanvaardbaarheid van de bij het samenstellen van de jaarrekening toegepaste grondslagen op basis van de door de onderneming verstrekte gegevens geëvalueerd. De aard van onze werkzaamheden is zodanig dat wij geen zekerheid omtrent de getrouwheid van de jaarrekening kunnen verstrekken.

Bevestiging

Op basis van de ons verstrekte gegevens hebben wij de jaarrekening samengesteld onder toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving.

Stichting Voedselbanken Nederland, Utrecht

*Juist bij cijfers
tellen mensen*

1.3 Algemeen

Oprichting

Stichting Voedselbanken Nederland is opgericht bij notariële akte verleden op 16 oktober 2008. De stichting is ingeschreven in het handelsregister beheerd door de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Centraal Gelderland te Arnhem onder nummer 30247714.

Statutaire doelstelling

De stichting heeft ten doel de ondersteuning van (regionale) Voedselbanken in Nederland (art. 3.1 van de statuten).

Belangrijkste algemene doelstelling is het tegengaan van verspilling en het helpen van gezinnen door beschikbaarstelling van voedselpakketten.

Activiteiten

De stichting ondersteunt de (regionale) Voedselbanken in Nederland door:

- a. het vertegenwoordigen van (regionale) Voedselbanken in Nederland en (indien gewenst) in de Europese Federatie van Voedselbanken;
- b. het vormen van beleid, het zelf inhoud geven aan, respectievelijk het coördineren ten aanzien van het onderhouden van contacten en het opstellen van contracten met nationale en internationale bedrijven, instellingen en fondsen, waaronder de Europese Unie en de Europese Federatie van Voedselbanken, die aan Voedselbanken in Nederland goederen, diensten of financiën (kunnen) leveren;
- c. het coördineren van en waar nodig inhoud geven aan de contacten en belangen van (regionale) Voedselbanken in Nederland naar de provinciale en landelijke politiek, landelijke kerkbesturen, landelijke hulpverlenende organisaties en instellingen van maatschappelijk werk en dergelijke;
- d. het coördineren en het onderhouden van de contacten met de landelijke media;
- e. het fungeren als platform voor uitwisseling van kennis, ervaring en (software)hulpmiddelen;
- f. het gevraagd en ongevraagd geven van advies aan regionale Voedselbanken over financiële, juridische en administratieve aangelegenheden;
- g. het indien gevraagd assistentie verlenen bij het opstellen van (financiële) jaarverslagen en rapportages volgens uniforme richtlijnen;
- h. het nagaan of regionale Voedselbanken hun jaarrekeningen laten certificeren en adequate begrotingen opstellen;
- i. het opstellen van een public relations beleid en de daarbij behorende uitvoeringsrichtlijnen;
- j. het laten registreren en ter beschikking stellen van het beeld- en woordmerk Voedselbank;
- k. het verrichten van alle verdere werkzaamheden, die met het vorenstaande in de ruimste zin verband houden of daartoe bevorderlijk kunnen zijn.

Vaststelling jaarrekening

Het bestuur heeft de jaarrekening 2011 in de bestuursvergadering van 15 augustus 2012 vastgesteld.

Bestuur

Het bestuur van de stichting is als volgt samengesteld:

- Drs. G.L. Wijnbelt (voorzitter)
- C. Sies - Frank (vice-voorzitter)
- Th.P.M. Hillemans MBA (vice-voorzitter en penningmeester a.i.)
- M.L.F.J. Preidel MBA (secretaris)
- Ir. F.Ph. Bijdendijk
- M.A. van Dijk
- Ir. J.P. van Haaps
- F.W.L.H. van Hulst RA
- J.F. Sala
- F.A.M. Schaafsma
- drs. J.J. Schat
- A.G.M. van Schie
- H.J.I. Timmerman

1.4 Resultaten

Samenvatting van de resultaten

x 1.000	2012		2011		Mutatie	
	€	%	€	%	€	%
Baten	542	100,0	473	100,0	69	14,6
Besteed aan doelstellingen	451	83,2	418	88,4	33	7,9
Kosten fondsenwerving	24	4,4	20	4,2	4	20,0
Personeelskosten	0	0,0	0	0,0	0	0,0
Overige lasten	28	5,2	23	4,9	5	21,7
Som der lasten	503	92,8	461	97,5	42	9,1
Batig saldo	39	7,2	12	2,5	27	225,0

1.5 Financiële positie

Ter verkrijging van een inzicht in de financiële positie van de vennootschap verstrekken wij u de navolgende overzichten. Deze zijn gebaseerd op de gegevens uit de jaarrekening. Wij geven hierna een opstelling van de balans per 31 december 2012 in verkorte vorm.

Financiële structuur

x 1.000	31-12-2012		31-12-2011	
	€	%	€	%
Activa				
Vorderingen	65	13,2	44	9,9
Liquide middelen	428	86,8	399	90,1
	493	100,0	443	100,0
Passiva				
Reserves en fondsen	357	72,4	367	82,8
Kortlopende schulden	136	27,6	76	17,2
	493	100,0	443	100,0

Analyse van de financiële positie

	<u>31-12-2012</u>	<u>31-12-2011</u>
x 1.000	€	€
Op korte termijn beschikbaar		
Vorderingen	65	44
Liquide middelen	<u>428</u>	<u>399</u>
	493	443
Kortlopende schulden	<u>-136</u>	<u>-76</u>
Liquiditeitssaldo = werkkapitaal	357	367
Vastgelegd op lange termijn		
Gefinancierd met op lange termijn beschikbare middelen	<u>357</u>	<u>367</u>
Financiering		
Reserves en fondsen	<u>357</u>	<u>367</u>

Blijkens vorenstaande opstelling is het werkkapitaal per 31 december 2012 ten opzichte van 31 december 2011 met € 10.000 gewijzigd, te weten van € 367.000 ultimo boekjaar 2011 tot € 357.000 ultimo boekjaar 2012.

Wij vertrouwen erop hiermee aan uw opdracht te hebben voldaan. Tot het geven van nadere toelichtingen zijn wij graag bereid.

Hoogachtend,

DDJ Accountants & Adviseurs B.V.

J.A. Wolters RA

2 JAARVERSLAG

2.1 Inleiding

Het jaar 2012 was voor ons voedselbanken een bijzonder jaar. We bestonden 10 jaar en het was dus tijd voor een evaluatie enerzijds en een herpositionering anderzijds.. Extern was het jubileum aanleiding om het werk van onze organisatie nadrukkelijker onder de aandacht te brengen van overheden, media en de burger en tegelijkertijd te vragen om meer steun. Want het gaat met de armoede in Nederland niet de goede kant uit en met de verspilling trouwens ook niet. Onze rol is nog lang niet uitgespeeld, hoezeer wij dat ook zouden willen. Want onze grootste wens is dat we overbodig worden, omdat armoede en verspilling onder controle zijn. Intern heeft dat geleid tot een proces van structuurverandering en kwaliteitsverbetering, dat in 2013 en volgende jaren verdere vruchten zal afwerpen

Dit jaarverslag is als volgt opgebouwd. Eerst volgt een beschrijving van de omgeving, waarin wij ons bewegen, dat wil zeggen tussen verspilling en armoede. Vervolgens doen wij verslag van het beleid dat wij gevoerd hebben en tot slot gaan wij kort in op de operationele kant van ons werk, de manier waarop de voedselbanken in 2012 hun werk hebben georganiseerd. Tot slot geven wij nog een doorkijkje naar 2013 en verder.

2.2 Tussen verspilling en armoede

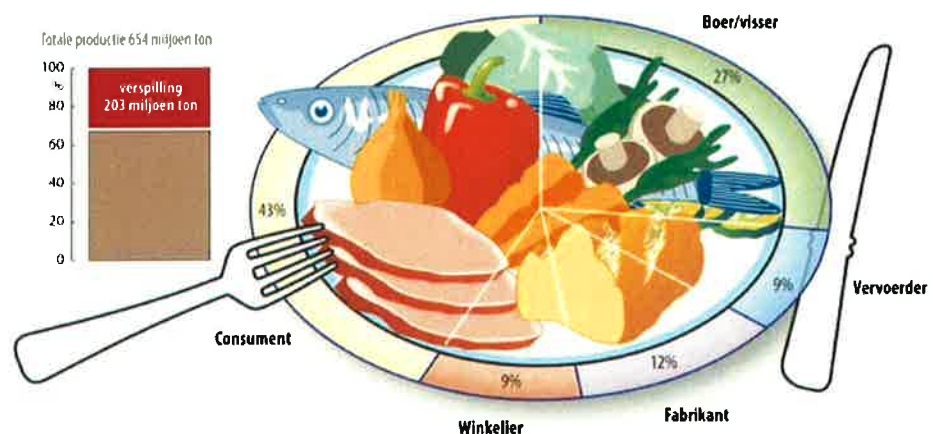
Verspilling van voedsel

De Voedselbanken in Nederland zijn 10 jaar geleden ontstaan vanuit de eerste gedachte om mensen in financiële nood een helpende hand toe te steken. Al snel kwam de koppeling met de verspilling van voedsel bij zowel bedrijven als consumenten. Armoede bestrijden met behulp van consumeerbare levensmiddelen die anders vernietigd zouden worden. Zo snijdt het mes aan twee kanten: minder verspilling en dus ook minder afval met alle positieve gevolgen van dien (minder CO2-uitstoot, minder zwerfafval etc.) en tegelijkertijd armoede bestrijden. Tussen die twee polen beweegt zich ook het werk van de voedselbanken.

Er wordt nogal wat voedsel verspild in Nederland en de rest van de wereld, tot in de ontwikkelingslanden toe. Op wereldschaal ongeveer 1,3 miljard ton¹. Met het voedsel dat verspild wordt in Europa, kunnen 200 miljoen mensen worden gevoed². Wat Nederland betreft, is berekend³ dat er in 2009 tussen de 1,4 miljoen en 2,5 miljoen ton voedsel wordt verspild en dat deze hoeveelheid in 2011 was gestegen. Daarvan heeft de Voedselbank in 2009 12.000 ton gekregen en in 2011 14.000 ton, een fractie dus (om precies te zijn op zijn best 1%). Bijna de helft van het verspilde voedsel is verbrand, bijna een kwart gecomposteerd en ruim 20% is tot veevoer verwerkt.

De grootste verspiller van voedsel is de consument zoals blijkt uit onderstaande figuur⁴.

Uit een sorteeraanlyse

¹ Bron: FAO *Global Food Losses and Food Waste*, mei 2011

² Bron: UNEP World Environment Day 2013.

³ Bron: Monitor Voedselverspilling, mid-term rapportage, 20 februari 2013

⁴ Zie http://resource.wur.nl/wetenschap/detail/waardeloos_voedselverspilling_lastig_te_bestrijden/

van het bureau CREM⁵ blijkt dat de burger het eerst melk en melkproducten weggooit en dan brood, gevolgd door verse groenten en fruit. Van alle vers fruit wordt uiteindelijk 12% weggegooid, van alle brood 11%. Maar het meest worden kliekjes weggegooid, die mensen een tijdje in de koelkast hebben bewaard (totdat ze niet meer lekker/goed zijn)⁶.

Uitgedrukt in geld is de verspilling een grote kostenpost. Nederlandse consumenten gooien ieder jaar voor ongeveer € 2,6 miljard aan voedsel weg. Dat is ruim € 155 per persoon. Ofwel zo'n 50 kilo.

Producenten, tussenhandel, horeca en supermarkten verspillen nog eens zo'n € 2 miljard aan voedsel⁷.

De overheid heeft een beleid ontwikkeld om de verspilling van voedsel in Nederland te verminderen. De doestelling is om in het jaar 2015 20% minder voedsel te verspillen. Er zijn twee programma's opgezet om dit te realiseren, een programma om het bedrijfsleven (industrie, boer/visser en winkel) te helpen minder te verspillen (samen 48% van de verspilling volgens de figuur op de vorige pagina) en een voorlichtingsactie voor consumenten (43% van

de verspilling). Wat ons voedselbanken betreft, verwachten wij het meeste van het programma met het bedrijfsleven. Van consumenten overschotten terughalen is nu eenmaal logistiek en qua voedselveiligheid erg lastig, behalve misschien bij blikvoeding en andere lang-houdbare producten.

Armoede in Nederland

De armoede in Nederland nam in 2011, het jaar waarover de laatste harde cijfers beschikbaar zijn, flink toe. De verwachting is dat de armoede in 2012 verder is gestegen en dat 2013 een nog slechter jaar zal worden⁸. CBS en SCP hanteren ietwat afwijkende definities, die overigens beide een stuk boven de normen van de voedselbank voor een voedselpakket liggen (zie onderstaande tabel met cijfers 2011).

	CBS (lage inkomens)	SCP (niet veel maar toereikend)	Voedselbank (criteria voor pakket)⁹
Een-oudergezin met 1 kind	€ 1250 netto p.m.	€ 1330 netto p.m.	€ 665 netto p.m.
Alleenstaande	€ 940 netto p.m.	€ 1000 netto p.m.	€ 534 netto p.m.
Aantal armen	1,1 miljoen	1 miljoen	66.700 klanten
Aantal armen in %	7,7%	6,5%	N.v.t.
Aantal huishoudens	529.000	462.000	27.000 klant

De reden dat de voedselbanken hun grenzen zo laag leggen – eigenlijk veel te laag- is dat wij bij deze grenzen normaal gesproken alle klanten nog net van een voedselpakket kunnen voorzien. Met andere woorden: wij zouden de grenzen graag veel hoger willen leggen maar dan krijgen we zo'n grote toeloop dat we niet meer aan iedere klant een voedselpakket kunnen verschaffen. Wij proberen daar wat aan te doen door in de toekomst actiever en creatiever naar voedsel te gaan zoeken.

Er is een aantal details in de gezamenlijke analyse van het CBS en SCP, die de cijfers meer relief geven:

- ♥ Een derde van de mensen onder de armoedegrens zit al drie jaar of langer in die categorie;
- ♥ Tussen 2010 en 2011 nam de armoede met 1/6 toe ofwel met 1 procentpunt; voor 2012 wordt een verdere toename van 0,4 tot 0,5% verwacht;

⁵ CREM afvalsorteeranalyse (van Westerhoven en Steenhuisen, 2010).

⁶ Bron: http://resource.wur.nl/wetenschap/detail/waardeloos_voedselverspilling_lastig_te_bestrijden/

⁷ Bron: <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/voeding/voedselverspilling>

⁸ Bron: Armoedesignalement 2012 SCP en CBS en Werkgroep Arme Kant-EVA (<http://www.armekant-eva.nl>).

⁹ Herberekend op basis van Nibudcriteria; wij gaan zelf uit van nettobedragen **excl.** vaste lasten: € 180 voor alleenstaande, € 240 voor gezin en per kind € 50 extra.

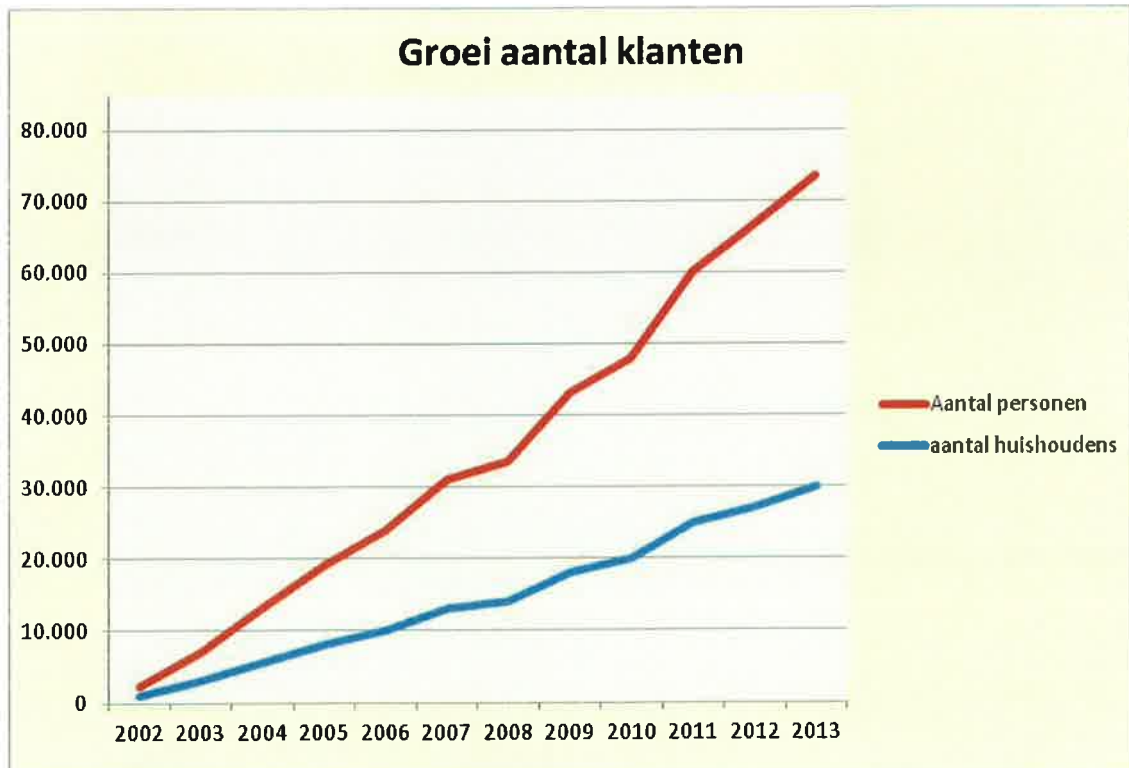
- ♥ 68% van de mensen onder de armoedegrens heeft alleen een bijstandsuitkering;
- ♥ Niet-westerse huishoudens hebben een drie keer zo grote kans op armoede als autochtone Nederlanders;
- ♥ 16% van de mensen onder de armoedegrens heeft een betalingsachterstand, in 2008 was dat nog 8%;
- ♥ Bijna een op de drie mensen onder de armoedegrens is een minderjarig kind;
- ♥ Ruim vier op de tien van de in totaal 103.000 minderjarige kinderen met langdurig kans op armoede groeiden op in een bijstandsgezin.

De voedselbank kan de armoede niet oplossen. Wij kunnen alleen een klein steentje bijdragen om de zorgen te verlichten en dan alleen nog voor de allerarmsten. Iedereen die onder de armoedegrens leeft of om andere redenen financiële zorgen heeft, zal zich in eerste instantie tot de gemeente moeten wenden om (bijzondere) bijstand of andere hulp aan te vragen. Onze missie als voedselbank is gratis voedsel te verstrekken aan de armste mensen in Nederland. Voedsel dat wij gratis hebben gekregen en dat in het algemeen verspild zou worden, als wij het niet opnieuw bij mensen brengen.

Kerngegevens voedselbanken per ultimo 2012

- ♥ Er zijn 134 Voedselbanken actief die (in)direct bij Voedselbanken Nederland zijn aangesloten.
- ♥ Er zijn ruim 6.500 vrijwilligers actief bij de voedselbanken.
- ♥ Afgerond worden wekelijks 27.000 huishoudens (66.700 personen) geholpen met een voedselpakket.
- ♥ In 2012 werd naar schatting zo'n 8.000 ton voedsel verdeeld dat anders vernietigd zou worden. Daardoor is ook 6 miljoen ton aan overbodige CO₂-uitstoot voorkomen.

2.3 Het beleid in 2012

EU-voedselhulpprogramma

Net als in het vorige verslagjaar werd ook dit jaar intensief in Den Haag gelobbyd om de regering te bewegen gebruik te gaan maken van het gratis EU-voedselhulpprogramma voor de klanten van de voedselbanken. Ook dit jaar bleef de regering echter weigeren daaraan deel te nemen. Eind mei werd in de Tweede Kamer opnieuw een motie ingediend, maar ook deze werd (met een kleine meerderheid) verworpen!

Het huidige EU-voedselhulpprogramma eindigt per 1 januari 2014. In 2013 zal in Brussel een besluit worden genomen over voortzetting van de regeling (in een iets andere vorm), waar op dit moment zo'n 20 miljoen arme EU-burgers van afhankelijk zijn. Daarnaast willen de voedselbanken in gesprek met de regering komen om van overheidswege een taskforce op te richten met vertegenwoordigers vanuit het bedrijfsleven en de voedselbanken, met als opdracht dat een groter deel van de voedseloverschotten bij de voedselbanken terecht komt.

Voedselveiligheid

Het bestuur heeft in 2012 vastgesteld dat de voedselveiligheid bij de aangesloten leden van Voedselbanken Nederland in onvoldoende mate is gewaarborgd en heeft derhalve een aanzet gegeven tot verbetering hiervan op korte termijn. De richtlijn zal zijn het informatieblad 76 dd. 1 augustus 2006 van de Voedsel- en Warenautoriteit waarin de hygiëne-eisen voor een vrijwilligersorganisatie zijn opgesteld. Een plan van aanpak wordt opgesteld dat beoogt om substantiële verbeteringen door te voeren in 2012/13. Voor de uitvoering wordt een Landelijk Overleg Voedselveiligheid opgericht waarin alle regio's vertegenwoordigd zijn. Geïnterviewd wordt wat er aan richtlijnen bij de diverse voedselbanken bestaat en een eerste aanzet tot een eigen Hygiëncode wordt opgesteld.

Het werd al spoedig duidelijk dat het opzetten en implementeren van een eigen hygiëncode een uiterst complexe, kostbare en tijdrovende zaak is. Gelukkig werd een extern vermogensfonds bereid gevonden om de financiering van een driejarenplan voor zijn rekening te nemen. Er is een stuurgroep opgericht waarin enkele leden van het landelijk bestuur zitten en voorts deelnemers uit zo veel mogelijk regio's. Gekozen is voor een projectaanpak met een externe projectleider en tevens zal hulp worden ingeroepen van een extern bureau dat expertise heeft en gemachtigd is om bedrijven te certificeren. Het Landelijk Overleg Voedselveiligheid zal als klankbord voor de stuurgroep dienen en behulpzaam zijn bij de implementatie.

Vanuit de stuurgroep is de Hygiëncode uit het Landelijk Overleg uitgebreid tot een Handboek Voedselveiligheid Voedselbanken Nederland. Dit handboek geeft praktische uitleg over het informatieblad 76 van de VWA en volgt hierin de lijn van de CBL Hygiëncode 2011 en de Hygiëncode voor Poeliersbedrijven. Aan de verstrekkers van het vermogensfonds is een plan van aanpak overlegd en tot een akkoord gekomen om dit plan in de periode 2013 – 2015 uit te voeren. Begin 2013 zal de stuurgroep in samenspraak met het externe bedrijf een start maken.

Voedselverwerving

Het bestuur heeft vastgesteld dat de voedselbanken meer voedsel zouden moeten zien te krijgen, zeker gezien de grote mate van verspilling van voedsel. De redenen waarom de voedselbanken te weinig voedsel ontvangen zijn onder andere de volgende:

- Bedrijven vinden dat de Voedselbanken geen probleem van dat bedrijf oplost,
- Bedrijven zien de Voedselbank niet als toegevoegde waarde voor het bedrijf,
- Het leveren van voedsel aan de Voedselbank wordt puur als liefdadigheid gezien,
- De bedrijven weten niet voldoende wat de Voedselbank doet en waar het voor staat.

In 2012 is een Inspirerende brainstormdag gehouden. Een consultancybureau stelde haar deskundigen ter beschikking waar de Voedselbanken mee konden brainstormen en sparren op allerlei terreinen. Twee in het oog springende suggesties waren:

Stichting Voedselbanken Nederland, Utrecht

- ♥ Creëer een Wall of fame; noem en prijs elke onderneming die haar voedseloverschotten schenkt;
- ♥ Name and shame; noem ondernemingen die hun voedseloverschotten niet schenken. Deze suggestie zal niet worden overgenomen.

Twee mogelijkheden waardoor het voedselaanbod verder kan toenemen zijn;

- ♥ Het instellen van een Meldpunt voedselverspilling. Hier kan iedereen melden waar en door wie in grote mate voedsel verspild wordt. De Voedselbanken kunnen dan in overleg gaan met betrokken ondernemingen.
- ♥ In het Jaarverslag van grote ondernemingen moet een verplicht hoofdstuk MVO maatschappelijk verantwoord ondernemen opgenomen worden, voorzien van een accountantsverklaring. Indien ondernemingen hun voedseloverschotten aan de voedselbanken geven, dan hebben zij geen voedselverspilling meer.

PR en communicatie

De afdeling PR & Communicatie heeft een duidelijke taak binnen de organisatie van Voedselbanken Nederland. Er komen steeds meer vragen vanuit alle delen van het land om informatie. In 2012 werd op een flink aantal bijeenkomsten **voorlichting** gegeven over het werk van de Voedselbank. Voor groepen ondernemers, serviceclubs, gemeenten, kerken, vrouwenclubs e.d. In 2012 werd door de afdeling PR & Communicatie een **folder** gemaakt met daarin uitgebreide informatie over alle aspecten van de Voedselbank. De vraag daarnaar neemt sterk toe. Onder meer door gemeenten, bedrijven, serviceclubs en onderwijs.

Er was veel contact met de media. Kranten schreven vele artikelen over de ontwikkelingen bij de Voedselbank; over de groei van het aantal klanten en het stagnerende aanbod van voedsel. Meerdere keren werd door de tv aandacht aan onze organisatie besteed: onder meer door het NOS-Journaal, RTL-Nieuws en o.m. de programma's Met het oog op morgen, Brandpunt en Kenmerk. Ook verscheen er een flink aantal interviews en artikelen over de Voedselbank in meerdere tijdschriften en bladen. Zoals in 'Libelle', 'Perspectief', 'Inspiratie', 'Geef', 'Hotel Management', 'Esta' en 'Communicatie Platform'. Ook het jeugdprogramma Klokhuis besteedde een hele uitzending aan het werk van de voedselbank.

De **website** (www.voedselbankennederland.nl) blijkt een belangrijke functie in het kader van informatieverstrekking. We zorgen ervoor dat de belangrijkste zaken op de site te vinden zijn en dat het medium zo actueel mogelijk blijft. In 2012 werd een eerste aanzet gegeven tot aanpassing en verbetering van de site. In 2013 moet dit resulteren in een totaal nieuwe website van Voedselbanken Nederland. Verder zorgt Communicatie voor de maandelijkse verspreiding van een **Bestuursinfo** – met de belangrijkste besluiten van het landelijke bestuur. Belangrijke onderwerpen werden ook in 2012 bekend gemaakt via periodiek verspreide Nieuwsbrieven aan alle lokale Voedselbanken.

Bij belangrijke zaken die brede bekendheid verdienen, verstuurdde de afdeling Communicatie persberichten naar de media: naar alle landelijke en zo veel mogelijk regionale kranten en – afhankelijk van de inhoud – naar radio en televisie.

Europese federatie van Voedselbanken (FEBA)

Sinds februari 2011 is Stichting Voedselbanken Nederland aangesloten bij de Europese Federatie van Voedselbanken (Fédération Européenne des Banques Alimentaires)

Doelen van de Europese Federatie van Voedselbanken:

- ♥ Het creëren van een link tussen de nationale federaties van voedselbanken;
- ♥ het helpen ontwikkelen van voedselbanken over heel Europa;
- ♥ de voedselbanken representeren naar Europese instanties en internationale organisaties die mogelijk de voedselbanken kunnen helpen;
- ♥ controleren dat de basisprincipes van de voedselbanken worden nageleefd.

In mei vond de jaarlijkse algemene vergadering plaats van FEBA in Vilnius (Litouwen) waar onze vicevoorzitter ook aanwezig was. In deze vergadering werd hij gekozen in het bestuur van de Europese Federatie.

2.4 De voedselbanken intern

Personeel en organisatie

Voedselbanken zijn zonder uitzondering vrijwilligersorganisaties. Dat geldt ook voor iedereen die een bijdrage levert aan het werk van de Stichting Voedselbanken Nederland. Vrijwilligers zijn mensen die niets voor zichzelf houden. Daardoor kan alles wat bij de organisatie binnenkomt, geld en voedsel, worden besteed aan de twee doelen van de voedselbanken, het voorkomen van verspilling en het bestrijden van armoede. Keer op keer blijkt ook dat dit veel goodwill oplevert in de buitenwereld, waarvan de voedselbanken zeer afhankelijk zijn. Daarbij moet worden opgemerkt dat het uitsluitend werken met vrijwilligers niet altijd even eenvoudig is. Moeilijkheden kunnen zich voordoen bij het vinden en binden van competente mensen op alle niveaus. Als er sprake is van een functie waarbij sprake is van een direct contact met de klant zijn vrijwilligers meestal niet moeilijk te vinden. Anders ligt dat bij functies meer op afstand van de klant.

Vrijwilligers bieden zich vaak aan op grond van hun emotionele binding met het doel van onze organisatie ; niet op grond van beloning, positie, of vooruitzichten, zoals dat bij betaalde arbeid wel het geval is. Hun beloning is dan ook een emotionele. Dat principe speelt een grote rol bij de aansturing van de organisatie, die niet kan berusten op de traditionele principes van de hiërarchie.

In een vrijwilligersorganisatie bestaat een neiging tot autonomie . De meeste mensen komen immers slechts een paar uur per week bij de voedselbank werken. Er is weinig tijd om met elkaar te praten. Daarom is er in onze vrijwilligers organisatie extra aandacht nodig voor de communicatie. En om te voorkomen dat diezelfde autonomie leidt tot gebrek aan samenhang in het werk is er ook extra aandacht nodig voor structuur en verantwoordelijkheidsverdeling.

Inkoop

Inkoop gaat over zaken die nodig zijn in de dagelijkse operatie. Het inkopen van voedsel hoort daar niet bij; we betalen immers niet voor voedsel. We hebben in het verslagjaar een aantal mooie afspraken op inkoopgebied weten te maken:

- ♥ Ongediertebestrijding
Een van de maatregelen uit het plan van aanpak om de voedselveiligheid te borgen is dat elke voedselbank en distributiecentrum een contract heeft met een ongediertebestrijder. Voor dit doel heeft Inkoop met Anticimex en SGS een mantelovereenkomst afgesloten met tarieven die ver onder de reguliere marktprijs liggen. Lokale voedselbanken kunnen onder verwijzing naar de mantelovereenkomst zelf een contract afsluiten bij een leverancier naar keuze. Het staat de lokale voedselbanken dus vrij om eventueel met een lokale leverancier een contract af te sluiten. De naleving hiervan is een verantwoordelijkheid van het project voedselveiligheid.
- ♥ Gekalibreerde thermometers
Een andere maatregel uit het plan van aanpak om de voedselveiligheid te borgen is dat elke voedselbank en distributiecentrum beschikt over minimaal één gekalibreerde insteek-thermometer en deze volgens een vastgesteld protocol gebruikt. Inkoop heeft eenmalig bij Testo en Gullimex deze thermometers gekocht tegen condities die ver onder de kostprijs lagen. Op dit moment werken we aan een mantelovereenkomst met deze partijen die vervanging, aanvulling of aankoop van bijvoorbeeld infrarood thermometers mogelijk maakt. Het gebruik van de thermometers en het volgen van het protocol is een verantwoordelijkheid van het project voedselveiligheid.
- ♥ Begeleiding raadplegend congres
De fusie tussen Voedselbank Nederland en de Federatie Voedselbanken Nederland is ruim drie jaar geleden afgerond. Voor het landelijke bestuur aanleiding voor een strategische herijking. De uitkomsten van deze herijking zijn voorgelegd aan de bestuurders van de lokale voedselbanken tijdens een raadplegend congres. De begeleiding van die dag is uitgevoerd door mensen van

PWC die hun inzet gratis hebben aangeboden. Ook helpen zij ons bij de verdere uitwerking.

Qmusic

Deze landelijke radiozender heeft in de twee weken voor kerst nieuwe cadeaus ingezameld onder de luisteraars. Reden om mee te doen is niet om cadeaus binnen te halen, maar heeft een publicitaire achtergrond. In elk programma van deze radiozender hebben de DJ's aandacht besteed aan armoede en de voedselbank. We mikten hierbij op 20.000 cadeaus maar het werden er uiteindelijk ruim 89.000. Een groot succes. Omdat de lokale voedselbanken vrij zijn om mee te doen ontstond de situatie dat vraag en aanbod te ver uit elkaar liepen en heeft het landelijk bestuur besloten dat elke regio haar aandeel af zou nemen. Dit om imagoschade bij zowel Qmusic als bij ons te voorkomen: in de beeldvorming was er immers een cadeau voor iedereen. Omdat de inpakstraat, bemand met vrijwilligers van de stichting de grootste kerstboom van Nederland te IJsselstein, het aanbod niet kon bijbenen door het grote succes van de actie hebben we nog tot in januari de cadeaus uitgeleverd. Ook levert deze actie mogelijk een spin off op, maar dat kunnen we pas melden in een volgend jaarverslag.

Ook in 2013 gaat het inkoopteam, dat op dit moment uit drie onbetaalde vrijwilligers met een professionele achtergrond in inkoop bestaat, zich weer inspinnen voor de voedselbank. Daarom hebben we de volgende inkooptrajecten opgestart: brandstof, verzekeringen, certificering voedselveiligheid, heftrucks en palletwagens en energie.

ICT

Met de uitbreiding van het aantal Voedselbanken ontstond de behoefte aan meer inzicht in de omvang van de activiteiten. Als organisatie is het belangrijk om te weten wat er speelt binnen de eigen gelederen. Wat gaat er 'om' in Voedselbankenland. Welke informatie is beschikbaar en welke informatie is interessant om te verzamelen, te delen en intern en extern te communiceren. Een correcte en overzichtelijke klantenregistratie is onmisbaar voor onze organisatie. Sinds enige jaren wordt op beperkte schaal hiervoor gebruik gemaakt van het softwarepakket Voedselbank.nu, dat door A-Solutions beschikbaar is gesteld. In 2012 is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met A-Solutions, zodat alle aangesloten Voedselbanken in Nederland hier gebruik van kunnen maken. Hierdoor ontstaat er een anoniem inzicht in de omvang en samenstelling van de ons klantenbestand.

Naast een eenduidige klantenregistratie bleek er ook behoefte aan inzicht in de goederenstromen binnen onze organisatie. Welke producten werden er door wie waar aangeboden en aan welke voedselbanken worden deze goederen uitgedeeld. Een eerlijke verdeling van de goederen is ons uitgangspunt. Kortom er was behoefte aan een Management Informatie Systeem (MIS). Immers meten is weten. Eind 2011 is het ERP-pakket EMALO van My Businessworld bij een tweetal Regionale Voedselbanken (RVB) geïmplementeerd en in het begin van 2012 zijn er nog 3 RVB's live gegaan. Binnen de organisatie is veel inzet geleverd om de werkzaamheden aan te passen en het software pakket toe te gaan passen. Door een zorgvuldige registratie van de aan- en afvoer van de goederen bleek aan het eind van 2012 dat er zinvolle informatie beschikbaar is. Landelijk is er in beeld welke leveranciers welke goederen wanneer waar hebben aangeleverd.

In 2013 zal het gebruik van het softwarepakket Voedselbank.nu actief worden gestimuleerd bij de Lokale Voedselbanken om landelijk een helder anoniem inzicht te hebben van onze doelgroep. In de loop van 2013 zullen ook de laatste 3 RVB's gaan werken met EMALO en zijn alle landelijke goederenstromen inzichtelijk vastgelegd. Verder zal in 2013 de interne en externe communicatie worden verbeterd door het toepassen van internetmogelijkheden, hiervoor zal een nieuwe website met intranet worden gebouwd.

Financiën

In hoofdstuk 3 is de jaarrekening opgenomen waaruit de financiële situatie in het verslagjaar af te lezen is. Ter aanvulling daarop doen wij verslag van de verdeling van de gelden.

In 2012 zijn de gelden die ontvangen zijn door de landelijke organisatie via acties, sponsoring, donaties en andere bijdragen voor het overgrote deel verdeeld over alle aangesloten regionale en lokale voedselbanken in het land. Voor wat betreft de donateurs in ons bestand die elk jaar doneren is het

streven om dit bestand te vergroten om op die structurele inkomsten te genereren.

In 2012 kregen de acht Regionale Voedselbanken een vast basisbedrag plus een bedrag afgestemd op het aantal huishoudens in de regio. Gezamenlijk was de bijdragen aan de regionale voedselbanken in 2012 € 250.000,-.

Alle Lokale Voedselbanken werden verdeeld in drie categorieën en per categorie kregen ze een vast bedrag. Deze drie categorieën en de daarbij behorende bedragen staan in de tabel hieronder. In totaal kregen de lokale voedselbanken een bedrag van € 202.000,-.

Aantal huishoudens	Bedrag
0 t/m 99	€ 1.000,-
100 t/m 249	€ 1.500,-
250 of hoger	€ 3.000,-

2.5 De toekomst

De voedselbanken merken de effecten van de economische crisis nadrukkelijk: ze staan in het brandpunt van de belangstelling, er is een forse toename van klanten, er is te weinig voedsel en de pakketten zijn verschaald. Daarnaast stelt de omgeving zwaardere eisen aan het geven van voedsel, geld en middelen en hebben de voedselbanken behoefte aan goede ondersteuning bij hun bedrijfsvoering.

Tijdens een raadplegend congres met voedselbankbesturen in november bleek de noodzaak om als gezamenlijke voedselbanken maatregelen te nemen, die ertoe leiden dat in de komende jaren het toenemend aantal klanten van voedsel kan worden voorzien. Aan het einde van het verslagjaar was de stand van zaken dat in 2013 besluitvorming zal plaatsvinden over een drietal maatregelen die de voedselbankorganisatie zullen versterken:

- ♥ De landelijke organisatie wordt omgevormd naar een vereniging, waardoor de voedselbanken met elkaar de landelijke koers gaan bepalen.
- ♥ Er komt een landelijk Voedselbank servicecentrum met twee taken: ondersteuning geven aan de voedselbanken en het opereren als verenigingsbureau.
- ♥ Er wordt een gemeenschappelijke beleid voor alle voedselbanken vastgesteld.

Het bestuur is ervan overtuigd dat de voedselbanken hierdoor een sterkere positie zullen gaan innemen, waardoor meer voedsel en middelen beschikbaar komen.

2.6 Dankbetuiging

De voedselbanken in Nederland zijn voor hun voedsel, geld en middelen volledig afhankelijk van wat zij krijgen. De voedselbanken zijn daarom ook dit jaar weer buitengewoon véél dank verschuldigd aan duizenden bedrijven, organisaties en mensen; dankzij hun bijdragen is het elke week weer mogelijk om voedselpakketten uit te reiken aan de armste Nederlanders.

Een bijzonder woord van dank gaat uit naar de 6.500 vrijwilligers bij de voedselbanken die elke week weer 70.000 mensen van voedsel voorzien. Zoals een organisatieadviseur het dit jaar stelde: 'Elk bedrijf in Nederland zou graag medewerkers hebben die ook zo sterk gemotiveerd zijn!'

3 JAARREKENING

3.1 Balans per 31 december 2012

		<u>31 december 2012</u>	<u>31 december 2011</u>
		€	€
ACTIVA			
Vlottende activa			
Vorderingen	1	65.371	44.305
Liquide middelen	2	427.748	399.040
Totaal activazijde		<u>493.119</u>	<u>443.345</u>

		<u>31 december 2012</u>	<u>31 december 2011</u>
		€	€
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
Projectreserve	3	50.000	50.000
Uitkeringsreserve	4	200.000	200.000
Calamiteitenreserve	5	104.800	102.300
Vrije reserves	6	<u>2.420</u>	<u>14.739</u>
		357.220	367.039
Kortlopende schulden			
Toegezegde uitkeringen	7	32.265	61.825
Overige schulden	8	<u>103.634</u>	<u>14.481</u>
		135.899	76.306
Totaal passivazijde		<u>493.119</u>	<u>443.345</u>

3.2 Staat van baten en lasten over 2012

		2012		2011	
		€	€	€	€
Baten	9		542.098		472.602
Besteed aan doelstellingen	10	450.500		417.935	
Kosten fondsenwerving	11	23.980		19.823	
Lasten	12	<u>29.048</u>		<u>22.508</u>	
Som der lasten			<u>503.528</u>		<u>460.266</u>
Batig saldo			<u><u>38.570</u></u>		<u><u>12.336</u></u>

Verdeling batig saldo

Aanvulling projectreserve	48.389	-
Calamiteiten reserve	2.500	2.300
Vrije reserves	- 12.319	10.036
	<u>38.570</u>	<u>12.336</u>

3.3 Grondslagen van waardering en resultaatbepaling

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde waarderingsgrondslagen.

De waardering van activa en passiva vindt plaats op basis van historische kosten. Activa en passiva worden opgenomen tegen nominale waarde, tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld.

Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de stichting.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke lasten die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Baten die worden ontvangen in de vorm van zaken of diensten worden gewaardeerd tegen de reële waarde, voor zover die bepaalbaar is. In dat geval worden zodanige baten in de staat van baten en lasten verantwoord.

Baten waarvoor een bijzondere bestemming is aangewezen, worden in de staat van baten en lasten verwerkt; indien deze baten in het verslagjaar niet volledig zijn besteed, worden de nog niet bestede gelden toegevoegd aan een desbetreffende bestemmingsreserve respectievelijk bestemmingsfonds.

Baten uit fondswerving

Onder baten uit fondswerving worden verstaan de van derden ontvangen en voor het verslagjaar toegezegde giften en opbrengsten uit activiteiten.

Kosten fondsenwerving

Onder de kosten van fondsenwerving zijn begrepen de kosten die direct verband houden met de in het verslagjaar ontwikkelde fondsenwervingsactiviteiten.

3.4 Toelichting op de balans

Viottende activa

1 Vorderingen

	<u>31-12-2012</u>	<u>31-12-2011</u>
	€	€
Overige vorderingen		
Nog te ontvangen gelden uit fondsenwerving	59.713	43.000
Rente spaarrekeningen	<u>5.658</u>	<u>1.305</u>
	<u>65.371</u>	<u>44.305</u>

2 Liquide middelen

Rabobank	219.733	392.461
ABN AMRO	206.401	6.302
SNS	<u>1.614</u>	<u>277</u>
	<u>427.748</u>	<u>399.040</u>

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
	€	€
3 Projectreserve		
Stand per 1 januari	50.000	-
Toevoeging	-	50.000
	<u>50.000</u>	<u>50.000</u>
Projectkosten	-23.389	-
Reservering project Eén voor voedsel	-25.000	-
Aanvulling reserve	<u>48.389</u>	-
Stand per 31 december	<u>50.000</u>	<u>50.000</u>

De projectreserve is gevormd om ad hoc financiële ondersteuning te kunnen bieden aan (regionale) Voedselbanken in het kader van bijzondere (investerings-) projecten op basis van een specifiek bestuursbesluit.

4 Uitkeringsreserve

Stand per 1 januari	200.000	200.000
Mutaties	-	-
Stand per 31 december	<u>200.000</u>	<u>200.000</u>

De uitkeringsreserve is gevormd voor het doen van uitkeringen aan (regionale) Voedselbanken in Nederland.

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
	€	€
5 Calamiteitenreserve		
Stand per 1 januari	102.300	100.000
Toevoeging uit batig saldo	2.500	2.300
Stand per 31 december	<u>104.800</u>	<u>102.300</u>

Het bestuur heeft een calamiteitenreserve gevormd om indien nodig maatregelen te kunnen nemen om de onbelemmerde voortgang van het werk van de bij de stichting aangesloten regionale Voedselbanken te kunnen ondersteunen. Jaarlijks wordt deze reserve opgehoogd op basis van de inflatie van het afgelopen jaar.

6 Vrije reserves

Stand per 1 januari	14.739	54.703
Uit verdeling batig saldo	12.681	10.036
Onttrekking ten behoeve van projectreserve	-	-50.000
Stand per 31 december	<u>27.420</u>	<u>14.739</u>

Kortlopende schulden

7 Toegezegde uitkeringen

Saldo per 1 januari	61.825	45.956
Toegezegd in het verslagjaar	450.500	417.935
Uitgekeerd in het verslagjaar	-480.060	-402.066
Saldo per 31 december	<u>32.265</u>	<u>61.825</u>

<u>31-12-2012</u>	<u>31-12-2011</u>
€	€

8 Overige schulden

Donatie voor project waarborgen voedselveiligheid 2013	70.000	-
Proef project "Eén voor Voedsel"	25.000	-
Accountantskosten	3.630	3.570
Door te betalen donatie	3.370	4.750
Overige	1.634	2.234
Kosten donateurswerving	-	3.927
	<u>103.634</u>	<u>14.481</u>

3.5 Toelichting op de staat van baten en lasten

	<u>2012</u>	<u>2011</u>
	€	€
9 Baten		
Eigen fondswerving	475.291	423.445
Fondswerving door derden	59.713	43.000
Rente spaarrekeningen	7.094	6.157
	<u>542.098</u>	<u>472.602</u>
10 Besteed aan doelstellingen		
Uitkeringen voedselbanken	<u>450.500</u>	<u>417.935</u>
11 Kosten fondsenwerving		
Kosten fondsenwerving		
Kosten donateurswerving	11.226	6.307
Kosten donateursadministratie	10.000	10.000
Bankkosten incasso's	2.754	3.516
	<u>23.980</u>	<u>19.823</u>
12 Lasten		
Beheer en administratie		
Reis- en verblijfkosten	13.967	5.607
Vergaderkosten	4.187	3.498
Website	764	2.480
Overige	10.130	10.923
	<u>29.048</u>	<u>22.508</u>

Aan de bestuurders zijn geen leningen, voorschotten en garanties verstrekt en ook hebben zij geen bezoldiging ontvangen voor de door hen verrichte werkzaamheden.

Utrecht, 19 juni 2013
Stichting Voedselbanken Nederland

Drs. G.L. Wijnbelt
Voorzitter

C. Sies - Frank
Vice- voorzitter / PR
Regio Rotterdam

Th.P.M. Hillemans MBA
Vice-voorzitter en penningmeester a.i.
Regio Arnhem

M.L.F.J. Preidel MBA
Secretaris
Regio Brabant-Zeeland

Ir. F.Ph. Bijdendijk
Vrijwilligers en organisatie
Regio Noord-Holland

M.A. van Dijk
Fondsenwerving

Ir. J.P. van Haaps
Regio Salland-Twente

F.W.H.L. van Hulst RA
Regio Limburg

J.F. Sala
Voedselveiligheid

F.A.M. Schaafsma
ICT

Drs. J. Schat
Juridische zaken

A.G.M. van Schie
Regio Haaglanden

H.J.I. Timmerman
Communicatie
Regio Noord/Oost

4 Overige gegevens

4.1 Voorstel bestemming batig saldo

Vooruitlopend op de vaststelling van de jaarrekening door het bestuur van de stichting is het batig saldo over 2012 ad € 38.570 als volgt verwerkt:

Toevoeging aan de projectreserve	€	48.889
Toevoeging aan de calamiteitenreserve (indexering)	€	2.500
Onttrekking aan de vrije reserves	€	-12.319

4.2 Gebeurtenissen na balansdatum

Op 15 mei 2013 is de Vereniging van Nederlandse Voedselbanken opgericht. Deze vereniging heeft de activiteiten van Stichting Voedselbanken Nederland met terugwerkende kracht per 1 januari 2013 overgenomen.